מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלבי הרחבת המשפט (מי, איפה, מתי, איך, למה, מה הרגישו)
- לתרגל זיהוי סוג הפרט שמוסיפים למשפט
- לתרגל כתיבת משפט בסיסי והרחבתו בעצמם

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – על איזו שאלה עונה הפרט?

1. ב – איפה?
2. ג – מתי?
3. ב – איך?
4. ג – למה?
5. ב – מי? ואיזה?

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בשלב הראשון כותבים משפט קצר ובסיסי בלבד
2. נכון – כך המשפט גדל בהדרגה
3. נכון – זו בדיוק המטרה של שלב ה'למה'
4. לא נכון – בכיתות הצעירות מספיקים 1-2 שלבים בלבד

חלק ג' – השלימו את השאלה המתאימה

1. איך
2. מתי
3. איפה
4. למה

חלק ד' – התאימו שלב בסולם לדוגמה המתאימה

1 – ד (הכלב הקטן והחום)
2 – ה (בחצר של בית הספר)
3 – ב (בהפסקה הגדולה)
4 – ג (במהירות ובשמחה)
5 – א (כי שמע את הצלצול)

חלק ה' – סדרו את שלבי הסולם לפי הסדר הנכון

1. המשפט הבסיסי
2. מי? איזה?
3. איפה?
4. מתי?
5. איך?
6. למה?

חלק ו' – הרחיבו בעצמכם

1. המשפט כולל את המשפט הבסיסי בתוספת מקום וזמן, והוא עדיין ברור ומובן
2. המשפט כולל סיבה ותוצאה, ואם צריך - מפוצל לשני משפטים ברורים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- משפט בסיסי קצר, משפט מורחב כולל פרטים נוספים כמו מקום, זמן וסיבה
- כל תשובה שמתארת מקום, למשל 'בבית הספר' או 'בחצר'
- כדי שהמשפט יישאר ברור ולא יהיה עמוס מדי

טיפים להפעלה:

- בכיתות א-ב מומלץ לתרגל רק שלבי 'איפה' ו'מתי', ולדלג על שלבי הקושי הגבוה יותר
- אפשר לבצע את משימת ה'open' בזוגות ולקרוא בקול את המשפטים המורחבים
- יש להדגיש שמטרת ההרחבה היא העשרת המשפט, לא רק הארכתו - חשוב לבדוק בהירות

דף תרגול: סולם הרחבת משפט

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בסולם הרחבת משפט מתחילים ממשפט קצר ובכל שלב מוסיפים פרט אחד, עד שהמשפט הופך לעשיר ומפורט יותר.

1 חלק א' – על איזו שאלה עונה הפרט?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. המילה 'בחצר' עונה על השאלה...

א) מי? ב) איפה? ג) איך? ד) למה?

2. המילה 'בהפסקה הגדולה' עונה על השאלה...

א) איפה? ב) מי? ג) מתי? ד) איך?

3. המילה 'בשמחה' עונה על השאלה...

א) למה? ב) איך? ג) מי? ד) איפה?

4. המשפט 'כי שמע את הצלצול' עונה על השאלה...

א) איך? ב) מתי? ג) למה? ד) מי?

5. 'הכלב הקטן והחום' זו תשובה לשאלה...

א) מתי? ואיך? ב) מי? ואיזה? ג) איפה? ד) למה?

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בשלב הראשון בסולם כותבים משפט ארוך עם הרבה פרטים	☐	☐
2	בכל שלב בסולם מוסיפים פרט אחד בלבד למשפט	☐	☐
3	המילה 'למה' עוזרת להוסיף למשפט סיבה	☐	☐
4	בכיתות א-ב צריך תמיד להוסיף את כל שבעת השלבים	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את השאלה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה 'מהר מאוד' עונה על השאלה _____

2. המילה 'בבוקר' עונה על השאלה _____

3. המילה 'ליד הים' עונה על השאלה _____

4. המילה 'כי היה עייף' עונה על השאלה _____

4 חלק ד' – התאימו שלב בסולם לדוגמה המתאימה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מי? איזה?	____	**א.** כי שמע את הצלצול
2. איפה?	____	**ב.** בהפסקה הגדולה
3. מתי?	____	**ג.** במהירות ובשמחה
4. איך?	____	**ד.** הכלב הקטן והחום
5. למה?	____	**ה.** בחצר של בית הספר

5 חלק ה' – סדרו את שלבי הסולם לפי הסדר הנכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	למה?
☐	איך?
☐	מתי?
☐	מי? איזה?
☐	המשפט הבסיסי
☐	איפה?

6 חלק ו' – הרחיבו בעצמכם

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו משפט בסיסי מהרשימה (למשל 'הילד צייר') והוסיפו לו פרט של מקום ושל זמן. כתבו את המשפט החדש.

2. קחו משפט ממשימה קודמת והוסיפו לו גם סיבה (למה) וגם תוצאה (מה הרגישו). אם המשפט נהיה ארוך מדי, פצלו אותו לשני משפטים.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין משפט בסיסי למשפט מורחב?

תנו דוגמה למילה שעונה על השאלה 'איפה?'

למה כדאי לפצל משפט ארוך מדי לשניים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀